

ประชุมสัมมนาวิชาการ ประจำปี 2567

นวัตกรรมพืชสวนพร้อมใช้

ปทุมมาพันธุ์ กวก.เชียงราย 4

ประวัติความเป็นมา

ปทุมมาลูกผสมสายพันธุ์เชียงรายซีเอฟ 12 เป็นสายพันธุ์ที่ได้จากการผสมข้ามพันธุ์ระหว่าง ปทุมมา *Curcuma alismatifolia* กับบัวลายลาว *C. rhabdota* ในปีพ.ศ.2538-2541 และคัดเลือกต้นที่มีลักษณะดีในปี พ.ศ. 2542 - 2543 ที่ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย จ.เชียงราย และในปีพ.ศ. 2559 -2560 ทำการประเมินพันธุ์ลูกผสม โดยศึกษา ลักษณะประจำพันธุ์ ลักษณะทางการเกษตร รวมทั้งประเมินความพึงพอใจของผู้ผลิตและผู้ใช้ประโยชน์ เปรียบเทียบกับพันธุ์การค้าคือ เชียงใหม่ชมพู ในแปลงเกษตรกร จ.เชียงใหม่ และศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย จ.เชียงราย

ลักษณะประจำพันธุ์

หัวเป็นประเภท Rhizome มีเส้นผ่าศูนย์กลางของหัว 2-2.5 ซม. และเนื้อของหัวมีสีม่วงอ่อน ลำต้นเป็นลำ ต้นเทียม (Pseudostem) สีเขียว ทรงพุ่มมีความสูง 61-65 ซม. และกว้าง 46-50 ซม. ใบมีรูปร่างแบบใบกว้างปาน กลาง (moderate) ปลายใบสอบเรียว (attenuate) มีขนาดกว้าง 10-15 ซม. และยาว 37-42 ซม. สีใบและเส้น กลางใบมีสีเขียว ช่อดอกมีลักษณะตรง โดยมีความยาว 52-55 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางช่อดอก 7.5-9 ซม. ก้านดอกมี เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอก 0.8-0.9 ซม. ความยาวช่วงดอกยาว 14-15 ซม. กลีบประดับส่วนบนมีรูปร่างเป็นรูปใบ หอก (lanceolate) ปลายกลีบแหลม (acute) สีชมพู ปลายกลีบแต้มสีเขียวลายเส้นสีแดง กลีบประดับส่วนล่างมีรูปร่างเป็นรูปใบ กว้าง (obovate) ปลายกลีบแหลม (acute) สีเขียว มีวงสีน้ำตาลแดงด้านล่างของกลีบ ปลาย กลีบแหลม (acute) ดอกจริงมีดอกสีม่วงอ่อนและปากมีสีม่วงเข้มกว่าสีดอก สันปากมีสีเหลือง มีแต้มสีแดงโคนกลีบ ปาก รูปร่างปลายปากรูปแฉก (fish-tail) อายุปลูกถึงวันออกดอก 60-72 วัน ผลผลิตช่อดอก 3-7 ดอก/กอ อายุปัก แจกกัน 14 วัน ผลผลิตหัวพันธุ์ 4-7 หัว/กอ

ลักษณะเด่น

- กลีบประดับแยกชั้นอย่างชัดเจน โดยกลีบประดับส่วนบนสีชมพูปลายกลีบแต้มสีเขียวยลายเส้น สีแดง กลีบปิดเป็นคลื่นเล็กน้อย กลีบประดับส่วนล่างสีเขียวย ด้านล่างของกลีบมีวงสีน้ำตาลแดง ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง ส่วนลักษณะช่อดอกของปทุมมาเชียงใหม่ชมพู เป็นทรงดอกบัว
- ผลผลิตช่อดอก 3 - 7 ดอก/กอ
- ผลผลิตหัวพันธุ์ 4 - 7 หัว/กอ
- อายุปักแจกันนาน 14 วัน ซึ่งมากกว่าพันธุ์ปทุมมาเชียงใหม่ชมพูที่มีอายุปักแจกัน 9 วัน

พื้นที่แนะนำ

พื้นที่ดอนและที่ลุ่มที่มีการระบายน้ำดี ไม่มีน้ำท่วมขัง

ข้อควรระวังหรือข้อจำกัด

เพื่อป้องกันโรคหัวเน่าควรเลือกพื้นที่ปลูกที่ไม่เคยมีประวัติการระบาดของโรคหัวเน่า และไม่เคยปลูกพืชอาศัยของโรคนี้ เช่น พืชตระกูลขิง มะเขือ มันฝรั่ง งามา ยาสูบหากเป็นพื้นที่เดิมที่เคยปลูกปทุมมามาก่อน ควรปลูกพืชอื่นอย่างน้อย 3 ปี

สถานะพันธุ์พืช

- พันธุ์แนะนำ รับรองเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2562

หน่วยงานรับผิดชอบ

- ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย สถาบันวิจัยพืชสวน